

Informácia o povinnostiach, ktoré pre držiteľov a vlastníkov motorových vozidiel vyplývajú zo zák.č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 381/2001 Z. z. povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov – účinnosť od 01.10.2001 (ďalej len „zákon“). Od jeho uvedenia do praxe bol zákon niekoľkokrát novelizovaný, a to zákonmi č. 95/2002 Z.z., 99/2003 Z.z., 430/2003 Z.z., 186/2004 Z.z., 654/2004 Z.z., 747/2004 Z.z., 91/2005 Z.z., 188/2006 Z.z., 110/2007 Z.z., 8/2009 Z. z. (nepriamo), 144/2010 Z.z., 520/2011 Z.z., 180/2013 Z. z., 39/2015 Z. z., 373/2018 Z. z., 281/2019 Z.z.

Na účely zákona motorové vozidlo je samostatné nekoľajové vozidlo s vlastným pohonom, ale aj bez vlastného pohonu, pre ktoré sa vydáva osvedčenie o evidencii vozidla, technické osvedčenie vozidla alebo obdobný preukaz. Za tuzemské motorové vozidlo sa považuje motorové vozidlo, ktoré podlieha evidencii vozidiel v Slovenskej republike, ako aj vozidlo, ktoré nepodlieha evidencii vozidiel, ale jeho vlastník, držiteľ alebo prevádzkovateľ má trvalý pobyt alebo sídlo na území Slovenskej republiky.

Podľa ustanovenia § 3 ods.1 zákona povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má pri tuzemskom motorom vozidle ten, kto je ako držiteľ zapísaný v dokladoch vozidla, alebo kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba vozidla previedla, vlastník vozidla alebo jeho prevádzkovateľ.

V zmysle uvedeného je povinnou osobou na uzatvorenie poistenia zodpovednosti ten, kto je zapísaný ako držiteľ motorového vozidla v evidencii vozidiel príslušného dopravného inšpektorátu alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa previedla držba motorového vozidla, v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak je na vozidlo uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnou osobou na uzatvorenie poistenia zodpovednosti je nájomca motorového vozidla.

Túto povinnosť má držiteľ alebo vlastník motorového vozidla najneskôr v deň jeho prvého použitia, napr. pri kúpe nového vozidla vzniká táto povinnosť okamihom, keď vozidlo opustí areál predajcu, v ostatných prípadoch sa má za to, že vozidlo už bolo prvýkrát použité a z toho dôvodu má byť stále poistené.

Držitelia a vlastníci si nesprávne vysvetľujú moment „prvého použitia motorového vozidla“ a predpokladajú, že keď vozidlo z rôznych prípadov nepoužívajú na premávku na pozemných komunikáciách, nevyplýva pre nich povinnosť mať uzatvorené poistenie zodpovednosti. Teda vozidlo má byť poistené aj v prípade, ak ho držiteľ alebo vlastník z rôznych dôvodov na kratšie alebo dlhšie obdobie na premávku po pozemných komunikáciách nepoužíva (napr. je umiestnené doma v garáži, na dvore, je v nepojazdnom stave a pod.)

Prípady, kedy táto povinnosť pre držiteľa alebo vlastníka motorového vozidla nevyplýva alebo zaniká, sú uvedené v ustanovení § 9 zákona :

1. ak došlo k zániku vozidla

2. ak bol vykonaný zápis prevodu držby motorového vozidla na inú osobu v evidencii vozidiel na dopravnom inšpektoráte (preukazuje sa kópiou technického preukazu alebo potvrdením dopravného inšpektorátu),
3. ak bolo vozidlo vyradené z evidencie vozidiel príslušného dopravného inšpektorátu (preukazuje sa potvrdením dopravného inšpektorátu),
4. prijatím oznámenia o krádeži vozidla príslušným orgánom (preukazuje sa zápisnicou polície o ohlásení krádeže),
5. ak bolo vozidlo dočasne vyradené z premávky na pozemných komunikáciách (preukazuje sa rozhodnutím okresného úradu – odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií),
6. vrátením dokladu o poistení zodpovednosti pri motorových vozidlách, ktoré nepodliehajú evidencii vozidiel,
7. ak došlo k zmene nájomcu u vozidla, na ktoré bola uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci.

Poistenie zodpovednosti zanikne okamihom, keď nastane niektorá z horeuvedených skutočností a túto skutočnosť je potrebné preukázať poisťovni potrebným dokladom.

Poistenie zodpovednosti zanikne aj v tom prípade, ak osoba, ktorá má uzatvorenú poisťnú zmluvu s poisťovňou (poisťník), nezaplatí poisťovateľovi (poisťovni, s ktorou má poisťník uzatvorenú zmluvu o poistení zodpovednosti) poisťné do jedného mesiaca od dátumu jeho splatnosti, ak v zmluve nebola dohodnutá dlhšia lehota pre zánik poistenia zodpovednosti. Poistenie zodpovednosti zanikne uplynutím tejto lehoty.

V súvislosti s uvedeným ustanovením zákona upozorňujeme, že ak držiteľ alebo vlastník motorové vozidlo nepoužíva, nestačí ak nezaplatí poisťné a poisťovňa mu z toho titulu zmluvu zruší, ale musí poisťovni predložiť listinu, ktorá ho oprávňuje nemať motorové vozidlo poistené (§ 9 ods.1 zákona – napr. kópia technického preukazu, rozhodnutie o dočasnom vyradení motorového vozidla z premávky na pozemných komunikáciách, potvrdenie o vyradení vozidla z evidencie vozidiel ODI, potvrdenie polície o prijatí oznámenia o krádeži vozidla a pod.)

V súlade s § 19 ods.5 zákona ak poistenie zodpovednosti zanikne počas poisťného obdobia pre neplatenie poisťného, osoba, ktorá má povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu podľa § 3 zákona, je povinná uzavrieť poisťnú zmluvu na zostávajúcu časť poisťného obdobia s doterajším poisťovateľom. Poisťná zmluva uzavretá počas tohto poisťného obdobia s iným poisťovateľom je neplatná.

Zoznam držiteľov a vlastníkov motorových vozidiel, na ktoré nebolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti, zasiela obvodnému úradu Slovenská kancelária poisťovateľov v Bratislave, spravidla jedenkrát ročne.

V zmysle § 25 Slovenská kancelária poisťovateľov vedie centrálny register, ktorý obsahuje údaje o poistení zodpovednosti (poskytujú poisťovatelia) a údaje z centrálnej evidencie motorových vozidiel (poskytuje centrálna evidencia vozidiel vedená príslušnými zložkami polície).

Ak Slovenská kancelária poisťovateľov zistí pri párovaní údajov poskytnutých z centrálnej evidencie vozidiel a údajov poskytnutých poisťovateľmi, že na motorové vozidlo nebolo uzavreté poistenie zodpovednosti, bez zbytočného odkladu oznámi túto skutočnosť príslušnému okresnému úradu, spolu s údajmi o motorovom vozidle a o držiteľovi motorového vozidla.

Okresný úrad Svidník, odbor organizačný, ako príslušný orgán štátnej správy na úseku poistenia motorových vozidiel v zmysle platných právnych predpisov, začne v oznámených prípadoch správne konanie o uložení pokuty podľa § 19 ods. 1 zákona a zároveň vyzve podľa § 19 ods.2 zákona toho, kto je povinnou osobou na uzatvorenie poistenia zodpovednosti, aby do siedmich pracovných dní predložil doklad, preukazujúci existenciu poistenia. Takýmto dokladom je napr. platná poisťná zmluva, doklad o zaplatení poisťného alebo aktuálne potvrdenie poisťovateľa o platnosti poistenia zodpovednosti).

Ak okresný úrad v priebehu správneho konania, zistí, že na motorové vozidlo skutočne nebola uzatvorená zmluva o poistení zodpovednosti, uloží tomu, komu táto povinnosť vyplýva zo zákona, pokutu podľa § 19 ods.1 od 16,59 € do 3319,39 €.

Pri ukladaní pokuty okresný úrad prihliada na dĺžku trvania protiprávneho stavu (akú dlhú dobu bolo vozidlo nepoistené) a závažnosť porušenia povinnosti. Z hľadiska výšky pokuty bude mať rozhodujúcu úlohu výška poisťného, ktorá sa obvykle platí za daný druh nepoisteného motorového vozidla.

Zákon v ustanovení § 19 ods.4 stanovuje lehotu, dokedy okresný úrad môže uložiť pokutu podľa § 19 ods.1. Môže tak urobiť do dvoch rokov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedel (dorúčením oznámenia kancelárie poisťovateľov) – subjektívna lehota, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo- objektívna lehota.

Zároveň upozorňujeme držiteľov a vlastníkov motorových vozidiel na povinnosť poskytovať poisťovateľovi (poisťovní, s ktorou majú uzatvorenú poisťnú zmluvu) údaje podľa § 25 ods.2 písm. a) a b) zákona – meno a priezvisko, rodné číslo, adresu trvalého pobytu alebo obchodné meno a sídlo, evidenčné číslo motorového vozidla - ako aj všetky **zmeny uvedených údajov.**

V praxi sa často stretávame s prípadmi motorových vozidiel, ktoré boli uvedené v oznámení kancelárie poisťovateľov ako nepoistené, pričom v skutočnosti poistené sú.

K nezrovnalosti došlo tým, že pri nových motorových vozidlách je držiteľ pred prihlásením vozidla v evidencii vozidiel a pridelením evidenčného čísla, povinný uzatvoriť poistenie zodpovednosti. Z toho dôvodu v poisťnej zmluve nie je uvedené evidenčné číslo vozidla. Toto evidenčné číslo je povinný držiteľ **dodatočne oznámiť poisťovní po jeho pridelení,** na čo držiteľia vozidiel v mnohých prípadoch zabúdajú. V mnohých prípadoch je to aj preto, že poisťník vymenil pôvodné EČV za nové (z dôvodu napr. poškodenia EČV, alebo krádeže EČV) a nenahlásil nové údaje vozidla poisťovní a z toho dôvodu v registri vedenom kanceláriou poisťovateľov sa údaje o poisťných zmluvách (ak nie je uvedené EČ alebo nie je nahlásená zmena EČV zo strany držiteľa) a evidenčných číslach vozidiel nevyparujú a vozidlo sa tak dostane do zoznamu nepoistených vozidiel.

Výnosy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

Ďalšie informácie, týkajúce sa povinného zmluvného poistenia získate na Okresnom úrade Svidník :

JUDr. Petrisková Helena č. tel. 054/7863 216

Bc. Ľudmila Pavelčáková č. tel. 054/7863 136

Viac informácií o povinnom zmluvnom poistení, vrátane vyhľadávania a overenia poistenia zodpovednosti na konkrétne motorové vozidlo, získate na web stránke Slovenskej kancelárie poisťovateľov v Bratislave www.skp.sk